

Glenn verraste met zijn scherpe, soms strenge vragen. 'Hoezo zeg je dat twee jaar?' 'Wat bedoel je?' Als een belangrijk punt te snel besproken werd, stak hij haar op keer zijn hand op.

Hij heeft geduld met wat belangrijk is, en dat loont: In 2013 werd hij gekroond tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau, vanwege zijn jarenlange vrijwillige inzet als voorzitter van het Overlegorgaan Caribische Nederlanders (OCaN).

Als voorzitter voerde hij verweer tegen de discriminerende Bosmanwet en de Verwijsindex Antillianen. Toen hij het stokje op 59-jarige leeftijd overdroeg, wees hij erop dat je veel verschillende dingen tegelijk belangrijk kunt vinden: 'We hebben ook keihard gestreden voor meer aandacht voor vaderschap en voor homo-acceptatie onder Antillianen.' En het keihard strijden gaat door. OCaN krijgt geen overheids subsidie meer. Voor het partijprogramma van Artikel1 leverde hij, zelf in Curaçao geboren en getogen, een heel hoofdstuk aan: 'Gelijkwaardig met de overzeese Koninkrijksdelen'.

Toen Sylvana Simons hem belde om te vragen of hij lijstduwer wilde worden voor Artikel1, gaf Glenn aan dat hij ook best op een verkiesbare plek wilde staan, maar zodra Sylvana vertelde dat de top drie uit vrouwen moest bestaan, zei hij meteen 'Ja! Ja! Dat moet je doen'. Daarom werd hij ook zo geschikt bevonden voor Artikel1: hij is intersectioneel actief. Glenn strijdt niet alleen voor wat hij persoonlijk kent en meemaakt, maar zet zich even lief in voor de belangen van anderen. Ook zijn Caribische netwerk was een juf voor de partij. In de whatsappgroep van kandidaten, deelde hij knipsels van Caribische media, zoals *Amigo Curacao*, *The Daily Herald of het Antilliaans*

Dagblad, waardoor hij regelmatig werd geïnterviewd. Het feit dat hij deze artikelen graag trots met ons deelde – was op zichzelf al kantelend: vaak ligt het belang immers bij de traditionele media, bij de kraanten en nieuwswaarders die jij kent, waardoor je, als je je niet voortdurend omringt met verschil, algaar denkt dat jouw kennis en smaak representatief zijn voor iedereen.

'IEDEREEN BESTAAT, OP EIGEN WIJZE, IN EEN SOCIALE CONTEXT.'

Dat iedereen bestaat niet, in de praktijk van Glenn. Denk bijvoorbeeld aan de manier waarop hij zijn fysieke ongemakken deelde, in het IKON-programma *De nachtuizen*. In die vijf minuten televisie vertelde Glenn dat hij kort daarvoor was gevallen en direct wist wat er aan de hand was. Het moeijakste was vervolgens om doktoren en vrienden ook te overtuigen dat hij, zonder medisch onderzoek, begreep wat er gaande was in zijn lijf. 'Ik had mijn lijf verwaarloosd'. Het herinnerde hem aan zijn eigen praktijkvisie: 'Als iemand

binnenkomt, kun je beter eerst horen wat iemand van zichzelf weet.' Hulp nodig hebben, betekent niet dat je onwetend bent. Helpen betekent evengoed niet dat je een ander één manier of methode oplegt. Er moet altijd ruimte zijn voor verschil. Iedereen bestaat, op eigen wijze, in een sociale context. Daarbij is de samenwerking tussen individu en context zo van belang, dat ieder mens ontegenzeggelijk uniek is.

Daarom accepteert hij het niet wanneer iemand zich onzorgvuldig of gemakzuchtig uitdrukt. Tijdens Artikel1-bijeenkomsten benadrukte hij het belang van open communicatie en een kwetsbare houding. Want wie vlug en zorgeloos communiceert, verwacht te veel dat de ander hem wel snapt, terwijl je altijd moet uitgaan van verschil, niet van

vanzelfsprekende overeenkomsten en een overeenkomstige beleving. Het ontbreken van een overeenkomstige beleving vindt zowel op een maatschappelijk als psychologisch niveau plaats. 'Wat ik zie, is het psychologische effect op de afstammelingen van de slaven. Die mensen is op elk niveau verteld dat zij niet degenen, hun relaties niet, hun cultuur niet, hun lijf, gelaatsuitdrukkingen, uiterlijke kenmerken, normen en waarden, seksualiteit. Op elk niveau werd hen verteld dat ze niet *nik* waren.'

Er zijn zoveel kanten aan dit verhaal van onderdrukking en in het huidige tijdsgewricht is men zich meer dan ooit bewust van de gevolgen. Ook hoe dit denken in termen van meer en minder nog steeds leidt tot verminderde kansen voor kinderen met een zwarte huidskleur. Hun kansen op de arbeidsmarkt zijn minder, hun kansen om succesvol te zijn in het onderwijs zijn minder. Men slijkt het niet meer voor zoete koek dat de statistieken die er liggen verklaard zouden kunnen worden door een lagere intelligentie van zwarte kinderen. Het momentum moeten we vasthouden en niet meer loslaten.'

Ik denk dat Glenn een Zomergasten-avond zal bieden waarin iedereen (dus toch) zichzelf kan herkennen. Niet omdat Glenn iedereen direct in beeld brengt of persoonlijk aanspreekt, maar omdat hij de kijker zal uitdagen om anders naar de eigen sociale context te kijken. Dat gaat soms om een kanteling als deze: 'Bij de overheid wordt gesproken over een 'zwarte bladzijde' in de geschiedenis. Ik denk dat we beter kunnen spreken over een rode draad. Een zwarte bladzijde kun je omslaan. Maar het zou de eerste keer in de geschiedenis van de mensheid zijn als je een bladzijde zou kunnen omslaan zonder dat het gevolgen heeft voor de bladzijden daarna.'

ZOMERGASTEN
ZONDAG 4 AUGUSTUS, NPO 1, 20:30 UUR

Interviewprogramma. Presentator: Janine Abbring.

Zomergasten

Deel 2

Glenn Helberg

Glenn Helberg is transcultureel psychiater én lijstduwer van Artikelt. 'Hij bekijkt het individu altijd in haar of zijn sociale context,' aldus Simone van Saarloos.

Ik zou wel bij Glenn Helberg in therapie willen. Hij kijkt met ogen die onverdeeld aandacht schenken. Toch is zijn aandacht wel degelijk verdeeld, of althans: hij richt zich nooit op maar één belang, probleem of oorzaak. De brede blik is zijn specialisatie. Niet voor niets wil hij met zijn *Zomergasten*-avond laten zien dat de mens een fundamenteel relationeel wezen is. De mens heeft niet één relatie (bijvoorbeeld met een partner), maar is constant in relatie. De mens verbouwt zich tot familie en de bijbehorende verhalen, maar ook tot de omgeving, de nationale geschiedenis, gedrag op straat en verwachtingen op school of op werk. Als transcultureel psychiater bekijkt hij het individu altijd in haar of zijn sociale context.

Therapie heb ik nooit gehad van Glenn, maar ik bezocht wel zijn praktijk in Amsterdam. Het is er warm opgestookt, met meubels van donker leer en hout. In aanloop van de Tweede Kamerverkiezingen kwamen we daar met Artikelt enkele zaterdagmiddagen bijeen om samen de partijkoers en de verkiezingscampagne te bespreken. In zijn spreekkamer doorzochten we geen

individuele psyches, maar probeerden we te bedenken hoe we de samenleving een beetje (veel) beter konden maken. Glenn zat op zijn bureaustoel in de kring, met rechte rug, zijn vingertoppen tegen elkaar aan, de palmen van zijn handen uiteen. Eens onderbrak hij een partijgenoot: 'Sorry hoor, maar zit iedereen lekker? Ik kan niet verder vergaderen als ik niet zeker weet of iedereen comfortabel zit.' Zijn stijl: hij is

charmant, bijna deftig, met ondeugende ogen. Hij is enthousiast en gal, maar ook bedachtzaam en beschouwend. Een zaterdagmiddag verscheen ik onder de feestglitters op een vergadering. Omdat er een cameraploeg uit Frankrijk meekeek, opperde hij, streng en geamuseerd tegelijk: 'Misschien heb ik een ander idee van professioneel, misschien ben ik een beetje oudsvaas en moet mijn beeld maar eens bijgesteld